

Bruxelles, 28. studenoga 2018.
(OR. en)

14797/18

**Međuinstitucijski predmet:
2018/0191(COD)**

**EDUC 443
JEUN 156
SPORT 91
SOC 737
RELEX 1017
RECH 508
CADREFIN 378
IA 396
CODEC 2122**

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	13943/18
Br. dok. Kom.:	9574/18 EDUC 241 JEUN 72 SPORT 36 SOC 355 RELEX 487 RECH 264 CADREFIN 57 IA 156 CODEC 913 + ADD 1
Predmet:	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o uspostavi programa „Erasmus”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2013 – djelomičan opći pristup

1. Za delegacije se u prilogu nalazi tekst djelomičnog općeg pristupa o navedenom prijedlogu, kako ga je donijelo Vijeće za obrazovanje, mlade, kulturu i sport na sastanku 26. studenoga 2018.¹
2. Izjava Francuske, Grčke, Cipra i Belgije o člancima 20. i 30., izjava Češke, Estonije, Njemačke, Grčke, Španjolske, Hrvatske, Italije, Litve, Nizozemske, Portugala, Slovačke i Slovenije o članku 7. točki (c) te izjava Portugala, Grčke i Francuske o članku 4. točki (d), sadržane u Dopuni ovom dokumentu, unose se u zapisnik Vijeća.

¹ Komisija ima opću rezervu na tekst u očekivanju mišljenja Europskog parlamenta.

3. Budući da je predložena Uredba jedan od paketa prijedloga povezanih s višegodišnjim financijskim okvirom (VFO), sve odredbe koje utječu na proračun ili koje su horizontalne naravi izdvojene su te na taj način isključene iz djelomičnog općeg pristupa, u očekivanju daljnjeg napretka u pogledu VFO-a. Te se odredbe u tekstu pojavljuju u uglatim zagradama.
 4. Vijeće se složilo o uvođenju dodatnih zagrada koje se odnose na odredbe u vezi sa zemljama sudionicama (točnije, uvodnu izjavu 37. i članke 16. i 17.), čime se odražava nedavno utvrđena potreba za raspravom o tim odredbama na horizontalnoj razini.
-

2018/0191 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o uspostavi programa „Erasmus+”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2013

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 165. stavak 4. i članak 166. stavak 4.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora²,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija³,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

² SL C , , str .

³ SL C , , str .

- (1) U kontekstu brzih i korjenitih promjena do kojih je došlo zbog tehnološke revolucije i globalizacije ulaganje u mobilnost u svrhu učenja, suradnju i razvoj inovativnih politika u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta ključno je za izgradnju uključivih, povezanih i otpornih društava te za održavanje konkurentnosti Unije, istodobno doprinoseći jačanju europskog identiteta i demokratičnijoj Uniji.
- (2) U svojoj Komunikaciji „Obrazovanjem i kulturom jačati europski identitet” od 14. studenoga 2017. Komisija je predstavila svoju viziju o stvaranju europskog prostora obrazovanja do 2025., u kojemu granice ne bi predstavljale prepreku učenju; Uniji u kojoj bi boravak u drugoj državi članici radi studija i učenja, u bilo kojem obliku ili okruženju, postao standard i u kojoj bi se uvriježilo i da ljudi osim materinskog govora još dva jezika; Uniji u kojoj bi građani imali snažan osjećaj europskog identiteta, bili svjesni europske kulturne baštine i njezine raznolikosti. U tom je kontekstu Komisija naglasila potrebu jačanja dokazanog i provjerenog programa Erasmus+ u svim kategorijama učenika koje već obuhvaća i potrebu da se obuhvate učenici s manje mogućnosti.
- (3) Važnost obrazovanja, osposobljavanja i mladih za budućnost Unije odražava se u Komunikaciji Komisije od 14. veljače 2018. pod nazivom „Nov, moderan višegodišnji financijski okvir za Europsku uniju koja učinkovito ostvaruje svoje prioritete nakon 2020.”⁴, u kojoj se naglašava kako je potrebno ispuniti obveze koje su države članice preuzele na socijalnom samitu u Göteborgu, među ostalim potpunom provedbom europskog stupa socijalnih prava⁵ i njegova prvog načela o obrazovanju, osposobljavanju i cjeloživotnom učenju. U Komunikaciji se naglašava potreba da se povećaju mobilnost i razmjene, uključujući putem znatno ojačanog, uključivog i proširenog programa, kako je zatražilo Europsko vijeće u svojim zaključcima od 14. prosinca 2017.

⁴ COM(2018) 98 final.

⁵ SL C 428, 13.12.2017., str. 10.

- (4) U kontekstu europskog stupa socijalnih prava, koji su 17. studenoga 2017. svečano proglasili i potpisali Europski parlament, Vijeće i Komisija, kao prvo ključno načelo utvrđuje se da svi imaju pravo na kvalitetno i uključivo obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje kako bi održali i stekli vještine s pomoću kojih mogu u cijelosti sudjelovati u društvu i uspješno se kretati na tržištu rada.
- (5) U Bratislavi 16. rujna 2016. čelnici 27 država članica istaknuli su svoju odlučnost da se mladima pruže bolje mogućnosti. U Rimskoj deklaraciji potpisanoj 25. ožujka 2017. čelnici 27 država članica te Europskog vijeća, Europskog parlamenta i Europske komisije obvezali su se da će se zalagati za Uniju u kojoj se mladima pruža najbolje obrazovanje i osposobljavanje te u kojoj oni mogu učiti i pronaći posao diljem Unije; Uniju koja čuva našu kulturnu baštinu i promiče kulturnu raznolikost.
- (6) U Izvješću o evaluaciji na sredini provedbenog razdoblja programa Erasmus+ za razdoblje 2014. – 2020. potvrđeno je da je stvaranje jedinstvenog programa za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport rezultiralo znatnim pojednostavnjenjem, racionalizacijom i sinergijama u upravljanju programom, ali su potrebna dodatna poboljšanja kako bi se dodatno konsolidirala veća učinkovitost programa za razdoblje 2014.–2020. U savjetovanjima za evaluaciju sredinom provedbenog razdoblja i o idućem programu države članice i dionici izrazili su snažnu podršku u vezi s nastavkom opsega, strukture i mehanizama provedbe programa te su pozvali na niz poboljšanja, poput toga da program bude uključiviji. Izrazili su i svoju punu potporu u vezi s tim da program ostane integriran te da se temelji na paradigmi cjeloživotnog učenja. Europski parlament u svojoj Rezoluciji od 2. veljače 2017. o provedbi programa Erasmus+ pozdravio je integriranu strukturu programa i pozvao Komisiju da u cijelosti iskoristi dimenziju programa u vezi sa cjeloživotnim učenjem podupiranjem i poticanjem međusektorske suradnje u idućem programu. Države članice i dionici također su naglasili da je potrebno očuvati snažnu međunarodnu dimenziju u programu te je proširiti na druge sektore obrazovanja i osposobljavanja.

- (7) U otvorenom javnom savjetovanju o financiranju Unije u područjima vrijednosti i mobilnosti potvrđeni su ti ključni rezultati te je naglašena potreba da idući program bude uključiviji te da nastavi biti usmjeren na prioritete u pogledu modernizacije sustava obrazovanja i osposobljavanja te jačanje prioriteta u pogledu poticanja europskog identiteta, aktivnog građanstva i sudjelovanja u demokratskom životu.
- (8) U svojoj Komunikaciji „Moderan proračun Unije koja štiti, osnažuje i brani: višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027.”⁶, donesenoj 2. svibnja 2018., Komisija je pozvala na veću usredotočenost na mlade u idućem financijskom okviru, posebno tako da se više nego udvostruči program Erasmus+ 2014.–2020., jedan od najvidljivijih uspjeha Unije. U novom bi se Programu trebalo usredotočiti na uključivost te doprijeti do više mladih s manje mogućnosti. Tako bi se omogućilo da više mladih ode u drugu zemlju kako bi učili ili radili.
- (9) U tom kontekstu, važno je uspostaviti idući program za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport („Program”) koji slijedi nakon programa Erasmus+ za razdoblje 2014.–2020., uspostavljenog Uredbom (EU) br. 1288/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁷. Integriranu narav programa za razdoblje 2014.–2020. kojim se obuhvaća učenje u svim kontekstima – formalnom, neformalnom i informalnom te u svim fazama života – trebalo bi zadržati radi poticanja fleksibilnih načina učenja kojima se pojedincima omogućuje razvoj kompetencija koje su potrebne za suočavanje s izazovima 21. stoljeća.

⁶ COM(2018) 321 final.

⁷ Uredba (EU) br. 1288/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa „Erasmus+”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport i stavljanju izvan snage odluka br. 1719/2006/EZ, 1720/2006/EZ i 1298/2008/EZ (SL L 347, 20.12.2013., str. 50).

- (10) Program bi trebao imati mogućnosti za još veći doprinos provedbi političkih ciljeva i prioriteta Unije u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta. Koherentan pristup cjeloživotnog učenja od presudne je važnosti za upravljanje različitim promjenama kroz koje se prolazi tijekom životnog vijeka. Unapređenjem tog pristupa idući program trebao bi biti blisko povezan s općim strateškim okvirom za političku suradnju Unije u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih, uključujući političke programe za škole, visoko obrazovanje, strukovno obrazovanje i osposobljavanje te obrazovanje odraslih, te istodobno jačati i razvijati nove sinergije s drugim povezanim programima i političkim područjima Unije.
- (11) Program je ključan element uspostavljanja europskog prostora obrazovanja. Trebao bi imati mogućnosti da doprinese idućem strateškom okviru za suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja i Programu vještina za Europu⁸ zahvaljujući zajedničkoj obvezi u pogledu strateške važnosti vještina i ključnih kompetencija⁹ za održiva radna mjesta, rast i konkurentnost. Trebao bi poduprijeti države članice u postizanju ciljeva Pariške deklaracije o promicanju građanstva i zajedničkih vrijednosti slobode, tolerancije i nediskriminacije putem obrazovanja¹⁰.
- (12) Program bi trebao biti usklađen s novom strategijom Europske unije za mlade¹¹, okvirom za europsku suradnju u području mladih za razdoblje 2019. – 2027., na temelju Komunikacije Komisije od 22. svibnja 2018. „Uključivanje, povezivanje i osnaživanje mladih: nova strategija EU-a za mlade”¹², među ostalim u pogledu cilja strategije da se podupre kvalitetan rad s mladima. To podrazumijeva usmjerenost na mobilnost, izgradnju kapaciteta, inovacije i priznavanje rada s mladima u kontekstu Preporuke Vijeća iz 2012. o vrednovanju neformalnog i informalnog učenja. To također zahtijeva promicanje kvalitetnih alata i sustava koji bi se trebali upotrebljavati za osposobljavanje osoba koje rade s mladima i koji odgovaraju promjenjivim okolnostima života mladih. Navedeno bi trebalo biti sastavni dio šireg kvalitativnog pristupa osnaživanju organizacija mladih.

⁸ COM(2016) 381 final.

⁹ Preporuka Vijeća od 22. svibnja 2018. o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje (SL C 189, 4.6.2018., str.1).

¹⁰ [Upućivanje].

¹¹ [Upućivanje – *Vijeće treba donijeti do kraja 2018.*].

¹² COM(2018) 269 final.

- (13) Programom bi se trebao uzeti u obzir relevantni plan rada EU-a za sport koji je okvir za suradnju na razini Unije u području sporta za razdoblje [...] ¹³. Trebalo bi osigurati koherentnost i komplementarnost između relevantnog plana rada EU-a za sport i mjera koje se podupiru Programom u području sporta. Potrebno je posebno se usredotočiti na sportove na lokalnoj razini, uzimajući u obzir važnu ulogu sporta u promicanju tjelesne aktivnosti i zdravog načina života, socijalne uključenosti i ravnopravnosti. Programom bi se trebalo doprinijeti promicanju zajedničkih europskih vrijednosti putem sporta, dobrog upravljanja i integriteta u sportu te održivog razvoja, kao i obrazovanja, osposobljavanja i stjecanja vještina putem sporta.
- (14) Programom se može služiti kako bi se poduprlo bilo koje područje obrazovanja te se njime posebice doprinosi jačanju inovacijskog kapaciteta Unije podupiranjem aktivnosti kojima se ljudima pomaže da steknu znanja, vještine i stavove potrebne za budućnost u područjima obrazovanja ili disciplinama usmjerenim na budućnost kao što su znanost, tehnologija, inženjerstvo i matematika, klimatske promjene, okoliš, čista energija, umjetna inteligencija, robotika, analiza podataka i umjetnost/dizajn. Inovacije se izravno ili neizravno mogu poticati svim aktivnostima mobilnosti i suradnje.
- (15) Sinergijama s programom Obzor Europa trebalo bi se osigurati da se kombinirani resursi Programa s resursima programa Obzor Europa ¹⁴ koriste za podupiranje aktivnosti namijenjenih jačanju i moderniziranju europskih visokih učilišta. Programom Obzor Europa, prema potrebi, nadopunjavat će se potpora Programa inicijativi „Europska sveučilišta”, posebno njezinoj istraživačkoj dimenziji u okviru razvoja novih zajedničkih, integriranih dugoročnih i održivih strategija u području obrazovanja, istraživanja i inovacija. Sinergije s programom Obzor Europa omogućit će poticanje integracije obrazovanja i istraživanja na visoka učilišta.

¹³ [Upućivanje].

¹⁴ COM(2018) [].

- (16) Program bi trebao biti uključiviji, što se može ostvariti poboljšanjem obuhvaćanja osoba s manje mogućnosti, uključujući fleksibilnijim oblicima mobilnosti u svrhu učenja, te poticanjem sudjelovanja manjih organizacija, posebno novih sudionika i organizacija lokalne zajednice koji izravno rade s učenicima u nepovoljnom položaju svih dobni skupina. Uz fizičku mobilnost u svrhu učenja trebali bi se promicati virtualni načini rada poput virtualne suradnje te kombinirane i virtualne mobilnosti kako bi se obuhvatilo više sudionika, posebno onih s manje mogućnosti i onih kojima bi fizički odlazak u zemlju koja nije zemlja njihova boravišta bio prepreka.
- (17) U svojoj Komunikaciji „Obrazovanjem i kulturom jačati europski integritet” Komisija je naglasila ključnu ulogu obrazovanja, kulture i sporta u promicanju aktivnog građanstva i zajedničkih vrijednosti među najmlađim generacijama. Jačanjem europskog identiteta i poticanjem aktivnog sudjelovanja pojedinaca u demokratskim procesima od ključne je važnosti za budućnost Europe i naših demokratskih društava. Odlazak u inozemstvo radi studiranja, učenja, osposobljavanja i rada ili sudjelovanja u aktivnostima za mlade i sportskim aktivnostima doprinosi jačanju europskog identiteta u svoj njegovoj raznolikosti i osjećaja pripadanja kulturnoj zajednici te poticanju takvog aktivnog građanstva među građanima svih dobi. Oni koji sudjeluju u aktivnostima mobilnosti trebali bi se angažirati u svojim lokalnim zajednicama te u lokalnim zajednicama svoje zemlje domaćina kako bi podijelili svoje iskustvo. Trebalo bi podupirati aktivnosti povezane s jačanjem svih aspekata kreativnosti u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih te poboljšanjem ključnih kompetencija.
- (18) Trebalo bi poticati međunarodnu dimenziju Programa kako bi se ponudilo više mogućnosti za mobilnost, suradnju i politički dijalog s trećim zemljama koje nisu pridružene Programu. Aktivnosti međunarodne mobilnosti trebale bi se proširiti na ostale sektore, poput strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te sporta, nadovezujući se na uspješnu provedbu međunarodnih aktivnosti u sektorima visokog obrazovanja i mladih u okviru prethodnih programa u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih.

- (19) Osnovna struktura programa za razdoblje 2014.–2020. u tri poglavlja – obrazovanje i osposobljavanje, mladi i sport – strukturirana oko tri ključne aktivnosti pokazala se uspješnom te bi se trebala zadržati. Trebalo bi uvesti poboljšanja za pojednostavnjenje i racionalizaciju mjera koje se podupiru Programom. Također je potrebno osigurati stabilnost i kontinuitet u pogledu načina upravljanja i provedbe. Ukupno bi barem 75 % proračuna za Erasmus+ trebalo biti pod neizravnim upravljanjem nacionalnih agencija. To obuhvaća vodeće mjere kao što su mobilnost u svim područjima obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta, kao i partnerstva za suradnju, među ostalim manja partnerstva u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih.
- (20) Programom bi se trebale osnažiti postojeće mogućnosti mobilnosti u svrhu učenja, posebice u onim sektorima u kojima bi se Programom mogla ostvariti najveća učinkovitost, kako bi se proširio njegov doseg i kako bi se njime odgovorilo na visoku neispunjenu potražnju. To bi trebalo postići ponajprije povećanjem i olakšavanjem aktivnosti mobilnosti za studente, učenike, uključujući školske razmjene i učenike strukovnog obrazovanja i osposobljavanja kao što su naučnici i pripravnici. Mobilnost niskokvalificiranih odraslih učenika trebala bi se uvrstiti u partnerstva za suradnju. Mogućnosti mobilnosti za mlade koji sudjeluju u aktivnostima neformalnog učenja također bi se trebala proširiti tako da se njome obuhvati više mladih osoba. Mobilnost osoblja u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta također bi trebalo ojačati, s obzirom na njezin utjecaj poluge. U skladu s vizijom istinskog europskog prostora obrazovanja, Programom bi se također trebala poticati mobilnost i razmjene te sudjelovanje studenata u obrazovnim i kulturnim aktivnostima podupiranjem digitalizacije postupaka poput europske studentske iskaznice. Ta inicijativa može biti važan korak u ostvarenju mobilnosti za sve, prvo omogućujući visokim učilištima da šalju i primaju više studenata na razmjenu uz istodobno daljnje povećanje kvalitete studentske mobilnosti, a i olakšavanjem pristupa studenata raznim uslugama (knjižnica, prijevoz, smještaj) prije dolaska u ustanovu u inozemstvu.

- (21) Programom bi se trebalo poticati sudjelovanje mladih u demokratskom životu Europe, među ostalim podupiranjem projekata sudjelovanja kako bi se mladi uključili i naučili sudjelovati u civilnom društvu, podizanjem svijesti o europskim zajedničkim vrijednostima, uključujući temeljnim pravima, okupljanjem mladih i donositelja odluka na lokalnoj i nacionalnoj razini te na razini Unije, a i doprinosom europskom procesu integracije.
- (22) Na temelju vrednovanja i daljnjeg razvoja inicijative DiscoverEU pokrenute 2018. kao pripremno djelovanje, Programom bi se mladima trebalo pružiti više mogućnosti da otkriju Europu na temelju iskustava u svrhu učenja u inozemstvu. Osamnaestogodišnjacima, posebno onima s manje mogućnosti, trebalo bi dati priliku za prvo, kratkoročno iskustvo putovanja po Europi, pojedinačno ili u skupini, u okviru aktivnosti informalnog učenja kojom se nastoji potaknuti njihov osjećaj pripadanja Europskoj uniji i otkrivanje njezine kulturne raznolikosti. Programom bi se trebala utvrditi tijela zadužena za dopiranje do sudionika i njihov odabir te pružanje potpore na temelju jasnih i transparentnih kriterija. Trebalo bi osigurati da inicijativa DiscoverEU bude uključiva, zemljopisno uravnotežena i da se njome podupiru aktivnosti sa snažnom dimenzijom učenja.]
- (23) Programom bi se trebalo poboljšati učenje jezika, posebno širom upotrebom internetskih alata, s obzirom na to da e-učenje nudi dodatne prednosti za učenje jezika u pogledu pristupa i fleksibilnosti.
- (24) Programom bi se trebale podupirati mjere kojima se poboljšava suradnja među institucijama i organizacijama koje djeluju u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta, prepoznajući njihovu temeljnu ulogu u pomaganju ljudima da steknu znanje, vještine i kompetencije potrebne u svijetu koji se mijenja te da adekvatno ostvare potencijal za inovacije, kreativnost i poduzetništvo, posebno u digitalnom gospodarstvu.

- (25) U svojim zaključcima od 14. prosinca 2017. Europsko vijeće pozvalo je države članice, Vijeće i Komisiju da nastave s nizom inicijativa za podizanje europske suradnje u obrazovanju i osposobljavanju na novu razinu, uključujući poticanjem uspostave inicijative „Europska sveučilišta” do 2024., koja se sastoji od mreža u koje bi se pristupom odozdo prema gore povezala sveučilišta diljem Unije. U svojim zaključcima od 28. lipnja 2018. Europsko vijeće izjavilo je da je potrebno poticati „suradnju među sektorima istraživanja, inovacija i obrazovanja, među ostalim putem inicijative Europska sveučilišta”. Programom bi se trebala podupirati ta „Europska sveučilišta”.
- (26) U Izjavi iz Bruges iz 2010. poziva se na potporu izvrsnosti u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju za pametan i održiv rast. U Komunikaciji „Jačanje inovacija u europskim regijama” iz 2017. ukazuje se na povezivanje strukovnog obrazovanja i osposobljavanja s inovacijskim sustavima u okviru strategija pametne specijalizacije na regionalnoj razini. Programom bi se trebali omogućiti načini na koje se može odgovoriti na te zahtjeve i pružiti potpora razvoju transnacionalnih platformi centara izvrsnosti u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju usko integriranih u lokalne i regionalne strategije za rast, inovacije i konkurentnost. Ti centri izvrsnosti trebali bi djelovati kao pokretači kvalitetnih strukovnih vještina u kontekstu sektorskih izazova te istodobno podupirati opće strukturne promjene i socioekonomske politike u Uniji.
- (27) Za veću upotrebu aktivnosti virtualne suradnje Programom bi se trebala poticati sustavnija i dosljednija upotreba internetskih platformi poput mreže eTwinning, platforme School Education Gateway, Elektroničke platforme za obrazovanje odraslih u Europi, Europskog portala za mlade i internetske platforme za visoko obrazovanje te, prema potrebi, svih dodatnih internetskih platformi koje bi se mogle uspostaviti u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih.

- (28) Programom bi se trebalo doprinijeti olakšavanju transparentnosti i priznavanja vještina i kvalifikacija te prijenosa bodova ili skupova ishoda učenja kako bi se poticalo osiguravanje kvalitete te kako bi se poduprlo vrednovanje neformalnog i informalnog učenja, upravljanja vještinama i usmjeravanje. U tom pogledu Programom bi se trebala pružati i potpora kontaktnim točkama i mrežama na nacionalnoj razini i na razini Unije koje olakšavaju transeuropske razmjene i razvoj fleksibilnih načina učenja između različitih područja obrazovanja, osposobljavanja i mladih te u formalnom i neformalnom kontekstu. Potpora bi se trebala pružiti i Bolonjskom procesu.
- (29) Programom bi se trebao mobilizirati potencijal bivših sudionika programa Erasmus+ i podupirati aktivnosti, posebno aktivnosti mreže bivših studenata, ambasadora i europskih vršnjaka (Europeers) potičući ih da o Programu šire informacije.
- (30) Kako bi se osigurala suradnja s drugim instrumentima Unije i potpora drugim politikama Unije, mogućnosti mobilnosti trebale bi se nuditi osobama iz različitih sektora, poput javnog sektora, poljoprivrede i poduzetništva, kako bi stekli iskustvo učenja u inozemstvu koje im u bilo kojoj fazi života omogućuje da se razvijaju na profesionalnoj razini, ali i na osobnoj, posebice razvijanjem svijesti o svojem europskom identitetu i razumijevanja europske kulturne raznolikosti. Program bi trebao predstavljati polaznu točku za Unijine transnacionalne programe mobilnosti sa snažnom dimenzijom učenja, pojednostavnjenjem ponude takvih programa za korisnike i one koji sudjeluju u tim aktivnostima. Trebalo bi olakšati razvoj projekata u okviru programa Erasmus+; trebalo bi donijeti posebne mjere kako bi se promicateljima projekata u okviru programa Erasmus+ pomoglo da se prijavljuju za bespovratna sredstva ili razvijaju sinergije dobivanjem potpore iz europskih strukturnih i investicijskih fondova te programa povezanih s migracijama, sigurnosti, pravosuđem i građanstvom, zdravljem i kulturom, kao i s Europskim snagama solidarnosti.

- (31) Važno je poticati poučavanje, učenje i istraživanje o pitanjima europske integracije te promicati rasprave o tim pitanjima podupiranjem mjera Jean Monnet u područjima visokog obrazovanja, ali i u drugim područjima obrazovanja i osposobljavanja, posebice osposobljavanjem nastavnika i osoblja. Poticanje osjećaja europskog identiteta i angažiranosti posebno je važno u vremenima kada su na kušnji zajedničke vrijednosti na kojima se Unija temelji i koje su dio našeg europskog identiteta te kada građani pokazuju slabu angažiranost. Programom bi se trebalo i dalje doprinositi razvoju izvrsnosti studija europske integracije. Redovito će se pratiti i ocjenjivati napredak institucija koje se financiraju u okviru mjera Jean Monnet u ostvarivanju ciljeva Programa. Trebalo bi poticati razmjenu između tih institucija i drugih institucija na nacionalnoj ili transnacionalnoj razini, uz potpuno poštovanje njihove akademske slobode.
- (32) Imajući na umu važnost borbe protiv klimatskih promjena u skladu s obvezama Unije u pogledu provedbe Pariškog sporazuma i postizanja ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda, Programom će se doprinijeti integriranju klimatske politike u politike Unije i postizanju općeg cilja podupiranja klimatskih ciljeva s [25 %] proračunskih rashoda Unije. Relevantne mjere utvrdit će se tijekom pripreme i provedbe Programa te ponovno procijeniti u kontekstu relevantnih evaluacija i postupka preispitivanja.
- (33) Ovom se Uredbom utvrđuje financijska omotnica za Program koja predstavlja primarni referentni iznos u smislu [*upućivanje treba ažurirati prema potrebi*, točke 17. Međuinstitucijskog sporazuma između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju¹⁵], za Europski parlament i Vijeće tijekom godišnjeg proračunskog postupka.

¹⁵ SL L [...], [...], p. [...].

- (34) U okviru osnovne omotnice za mjere kojima će upravljati nacionalne agencije u području obrazovanja i osposobljavanja, trebalo bi odrediti raščlambu minimalne dodjele po sektoru (visoko obrazovanje, školsko obrazovanje, strukovno obrazovanje i osposobljavanje te obrazovanje odraslih) kako bi se omogućilo da se kritičnom masom odobrenih sredstava postignu ciljana ostvarenja i rezultati u svakom od tih sektora.
- (35) Uredba (EU, Euratom) br. 2018/1046 (dalje u tekstu „Financijska uredba”)¹⁶ primjenjuje se na ovaj Program. Njome se utvrđuju pravila o izvršenju proračuna Unije, među ostalim i pravila o bespovratnim sredstvima, nagradama, javnoj nabavi i neizravnom izvršenju.
- (36) Oblici financiranja i metode izvršenja u skladu s ovom Uredbom trebali bi se odabirati na temelju toga mogu li se njima postići određeni ciljevi mjera i ostvariti rezultati, uzimajući u obzir posebice troškove kontrola, administrativno opterećenje i očekivani rizik u pogledu neusklađenosti. To bi trebalo uključivati razmatranje upotrebe jednokratnih iznosa, paušalnih stopa i jediničnih troškova te financiranje koje nije povezano s troškovima iz članka [125. stavka 1.] Financijske uredbe. U pogledu mjera kojima upravljaju nacionalne agencije, kako bi se osigurala učinkovita i održiva provedba delegiranih zadaća upravljanja, proračunska sredstva dodijeljena za provedbu mjera trebala bi biti popraćena odgovarajućom potporom za operativne troškove nacionalnih agencija u obliku naknade za upravljanje. Pri provedbi Programa trebalo bi poštovati načela transparentnosti, jednakog postupanja i nediskriminacije kako su utvrđena u Financijskoj uredbi.

¹⁶ SL L 193, 30.7.2018., str. 1.

- [(37) Treće zemlje koje su članice Europskog gospodarskog prostora (EGP) mogu sudjelovati u Programu u okviru suradnje uspostavljene u skladu sa Sporazumom o Europskom gospodarskom prostoru (EGP), kojim se predviđa provedba programa Unije donošenjem odluke u skladu s tim sporazumom. Treće zemlje mogu sudjelovati i na temelju drugih pravnih instrumenata. Ovom bi se Uredbom nadležnom dužnosniku za ovjeravanje, Europskom uredu za borbu protiv prijevara (OLAF) te Europskom revizorskom sudu trebala dodijeliti nužna prava i pristup kako bi sveobuhvatno izvršavali svoje ovlasti. Potpuno sudjelovanje trećih zemalja u Programu trebalo bi biti podložno uvjetima utvrđenima u posebnih sporazumima koji obuhvaćaju sudjelovanje dotične treće zemlje u Programu. Štoviše, potpuno sudjelovanje podrazumijeva obvezu uspostavljanja nacionalne agencije i upravljanja nekim mjerama Programa u okviru neizravnog upravljanja. Pojedinci i subjekti iz trećih zemalja koji nisu pridruženi Programu trebali bi moći sudjelovati u nekim mjerama Programa, kako je utvrđeno u programu rada i pozivima na podnošenje prijedloga koje objavljuje Komisija. Pri provedbi Programa mogli bi se uzeti u obzir posebni aranžmani u pogledu pojedinaca i subjekata iz europskih mikrodržava.]
- (38) S obzirom na članak 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i u skladu s Komunikacijom Komisije „Jače i obnovljeno strateško partnerstvo s najudaljenijim regijama Unije”¹⁷ Programom bi se trebala uzeti u obzir posebna situacija tih regija. Poduzet će se mjere kako bi se povećalo sudjelovanje najudaljenijih regija u svim mjerama. Trebalo bi poticati razmjene i suradnju među ljudima i organizacijama iz tih regija i trećih zemalja, posebno njihovih susjednih zemalja. Te će se mjere redovito pratiti i ocjenjivati.

¹⁷ COM(2017) 623 final.

- (39) U skladu s [*upućivanje treba ažurirati prema potrebi u skladu s novom odlukom o prekomorskim zemljama i područjima*, člankom 94. Odluke Vijeća 2013/755/EZ¹⁸], osobe i subjekti s boravištem odnosno poslovnim nastanom u prekomorskim zemljama ili područjima ispunjavaju uvjete za financiranje, podložno pravilima i ciljevima Programa i mogućem režimu koji se primjenjuje na državu članicu s kojom su relevantna prekomorska zemlja ili područje povezani. Ograničenja koja postoje zbog udaljenosti tih zemalja ili područja trebala bi se uzeti u obzir pri provedbi Programa, a njihovo sudjelovanje u Programu trebalo bi se pratiti i redovito ocjenjivati.
- (40) U skladu s Financijskom uredbom Komisija bi trebala donijeti programe rada i o tome obavijestiti Europski parlament i Vijeće. U programu rada trebale bi se utvrditi mjere potrebne za njihovu provedbu u skladu s općim i posebnim ciljevima Programa, kriteriji za odabir i dodjelu bespovratnih sredstava, kao i svi ostali elementi koji se zahtijevaju. Programi rada i sve njihove izmjene trebali bi se donijeti provedbenim aktima u skladu s postupkom ispitivanja.
- (41) U skladu sa stavcima 22. i 23. Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.¹⁹ postoji potreba da se Program ocijeni na temelju informacija prikupljenih u skladu s posebnim zahtjevima praćenja, uz istodobno izbjegavanje prekomjernih propisa i administrativnog opterećenja, posebno u pogledu država članica. Ti zahtjevi trebali bi uključivati posebne, mjerljive i realne pokazatelje koji se mogu mjeriti tijekom vremena kako bi poslužili kao temelj za ocjenjivanje učinaka Programa na terenu.
- (42) Trebalo bi na europskoj, nacionalnoj i lokalnoj razini osigurati odgovarajuće obavješćivanje, promidžbu i širenje informacija o mogućnostima i rezultatima mjera koje se podupiru u okviru Programa pri čemu se mogu uzeti u obzir različite ciljne skupine i sektori. Aktivnosti obavješćivanja, promidžbe i širenja informacija trebale bi se oslanjati na sva provedbena tijela Programa, uključujući, prema potrebi, uz potporu drugih ključnih dionika.

¹⁸ Odluka Vijeća 2013/755/EU od 25. studenoga 2013. o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Europskoj uniji („Odluka o prekomorskom pridruživanju”) (SL L 344, 19.12.2013., str. 1.).

¹⁹ Međuinstitucijski sporazum Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. (SL L 123, 12.5.2016., str. 1.).

- (43) Kako bi se osigurala veća učinkovitost u komuniciranju sa širom javnosti te veća sinergija između komunikacijskih aktivnosti na inicijativu Komisije, sredstva dodijeljena za komunikacijske aktivnosti u skladu s ovom Uredbom trebala bi doprinijeti i financiranju korporativne komunikacije koja se odnosi na političke prioritete Unije, ako su oni povezani s općim ciljem ove Uredbe.
- (44) Kako bi se osigurala učinkovita i djelotvorna provedba ove Uredbe, Programom bi se trebali u najvećoj mogućoj mjeri iskoristiti mehanizmi provedbe koji su već uspostavljeni. Provedbu programa stoga bi trebalo povjeriti Komisiji i nacionalnim agencijama. Ako je izvedivo, i kako bi se učinkovitost povećala na najveću moguću mjeru, nacionalne agencije trebale bi biti iste kao ona imenovana za upravljanje prethodnim programom. Opseg ex ante procjene usklađenosti trebao bi se ograničiti na zahtjeve koji su novi i specifični za Program, osim u opravdanim slučajevima, kao na primjer u slučaju ozbiljnih nedostataka ili neučinkovitosti dotične nacionalne agencije.
- (45) Kako bi se osiguralo dobro financijsko upravljanje i pravna sigurnost u svakoj zemlji sudionici, svako nacionalno tijelo trebalo bi imenovati neovisno revizorsko tijelo. Ako je izvedivo, i kako bi se učinkovitost povećala na najveću moguću mjeru, neovisno revizorsko tijelo trebalo bi biti isto kao ono imenovano za mjere iz prethodnog programa.
- (46) Države članice trebale bi nastojati donijeti sve odgovarajuće mjere kako bi otklonile pravne i administrativne prepreke za pravilno funkcioniranje Programa. Ako je moguće, i ne dovodeći u pitanje pravo Unije o ulasku i boravku državljana trećih zemalja, to uključuje otklanjanje problema koji stvaraju poteškoće u pogledu dobivanja viza i boravišnih dozvola. U skladu s Direktivom (EU) 2016/801 Europskog parlamenta i Vijeća²⁰, države članice potiču se da uspostave ubrzane postupke prihvata.

²⁰ Direktiva (EU) 2016/801 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o uvjetima ulaska i boravka državljana trećih zemalja u svrhu istraživanja, studija, osposobljavanja, volonterstva, razmjena učenika ili obrazovnih projekata, i obavljanja poslova au pair (SL L 132, 21.5.2016., str. 21.).

- (47) Sustavom za izvješćivanje o uspješnosti trebalo bi se osigurati da se podaci za praćenje provedbe i evaluacije programa prikupljaju djelotvorno, učinkovito i pravodobno te na odgovarajućoj razini preciznosti. Ti bi se podaci Komisiji trebali dostaviti na način koji je u skladu s relevantnim propisima o zaštiti podataka.
- (48) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća²¹.
- (49) Kako bi se pojednostavnili zahtjevi za korisnike, potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri upotrebljavati pojednostavljena bespovratna sredstva u obliku jednokratnih iznosa, jediničnih troškova i paušalnog financiranja. U pojednostavnjenim bespovratnim sredstvima za podršku mjera mobilnosti Programa, kako ih je definirala Komisija, trebali bi se uzeti u obzir troškovi života i boravka u zemlji domaćina. Komisija i nacionalne agencije u zemljama pošiljateljicama trebale bi imati mogućnost prilagođavanja tih pojednostavnjenih bespovratnih sredstava na temelju objektivnih kriterija, posebno u cilju osiguranja pristupa osobama s manje mogućnosti. U skladu s nacionalnim pravom, države članice također bi trebalo poticati da izuzmu ta bespovratna sredstva iz svih poreza i socijalnih doprinosa. Isto izuzeće trebalo bi se primjenjivati na javne ili privatne subjekte koji dodjeljuju takvu financijsku potporu dotičnim pojedincima.

²¹ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13).

[(50) U skladu s Financijskom uredbom, Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća²², Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96²³ i Uredbom Vijeća (EU) 2017/1939²⁴, financijski interesi Unije trebaju se štititi razmjernim mjerama, među ostalim i sprečavanjem, otkrivanjem, ispravljanjem i istragom nepravilnosti i prijevara, povratom izgubljenih, pogrešno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, izricanjem administrativnih sankcija. Konkretno, u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 i Uredbom (Euratom, EZ) br. 2185/96 Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) može provoditi istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, kako bi se ustanovilo je li došlo do prijave, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti kojom se šteti financijskim interesima Unije. U skladu s Uredbom (EU) 2017/1939 Ured europskog javnog tužitelja („EPPO”) može provoditi istrage i kazneni progon za prijave i druge nezakonite aktivnosti kojima se šteti financijskim interesima Unije, kako je predviđeno u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća²⁵. U skladu s Financijskom uredbom svaka osoba ili subjekt koji primaju sredstva Unije moraju u potpunosti surađivati u zaštiti financijskih interesa Unije te dodijeliti Komisiji, Europskom uredu za borbu protiv prijevara, Uredu europskog javnog tužitelja i Europskom revizorskom sudu nužna prava i pristup te se pobrinuti da sve treće strane koje su uključene u izvršavanje sredstava Unije osiguraju jednakovrijedna prava.]

²² Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF), SL L 248 (18.9.2013., str. 1.).

²³ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijave i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

²⁴ Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO”) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1.).

²⁵ Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevara počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29.).

- (51) Potrebno je osigurati komplementarnost mjera koje se provode u okviru Programa s aktivnostima koje poduzimaju države članice i s drugim aktivnostima Unije, posebno s onima u području obrazovanja, kulture i medija, mladih i solidarnosti, zapošljavanja i socijalne uključenosti, istraživanja i inovacija, industrije i poduzetništva, poljoprivrede i ruralnog razvoja s naglaskom na mlade poljoprivrednike, kohezije, regionalne politike i međunarodne suradnje i razvoja. U tom bi pogledu pri provedbi mjera programa Erasmus+ koje nisu transnacionalne ili međunarodne naravi trebalo težiti usklađenosti i komplementarnosti s relevantnim politikama i instrumentima na nacionalnoj razini.
- (52) Iako se regulatornim okvirom državama članicama i regijama već dopuštala uspostava sinergija u prethodnom programskom razdoblju između programa Erasmus+ i drugih instrumenata Unije, poput europskih strukturnih i investicijskih fondova, kojima se podupire i kvalitativni razvoj sustava obrazovanja, osposobljavanja i mladih u Uniji, taj se potencijal dosad nedovoljno iskorištavao, pa se time ograničavaju sustavni učinci projekata i učinak na politiku. Na nacionalnoj bi razini trebalo doći do djelotvorne komunikacije i suradnje između nacionalnih tijela nadležnih za upravljanje tim različitim instrumentima kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri iskoristio učinak svakog od tih instrumenata. Programom bi se trebala omogućiti aktivna suradnja s tim instrumentima.
- (53) Radi preispitivanja ili nadopunjavanja pokazatelja uspješnosti Programa, ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) trebalo bi dodijeliti Komisiji u pogledu Priloga. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provodi odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provode u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće trebali bi primiti sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

- (54) Prikladno je osigurati ispravno zaključenje prethodnog programa, osobito kad je riječ o nastavku višegodišnjih mehanizama za upravljanje tim programom, poput financiranja tehničke i administrativne pomoći. Od 1. siječnja 2021. tehničkom i administrativnom pomoći trebalo bi se, prema potrebi, osigurati upravljanje mjerama koje još nisu zaključene u sklopu prethodnog programa do 31. prosinca 2020.
- (55) Ovom se Uredbom poštuju temeljna prava i načela posebno priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima. Konkretno, ovom se Uredbom nastoji osigurati potpuno poštovanje prava na ravnopravnost muškaraca i žena te prava na nediskriminaciju na temelju spola, rasnog ili etničkog podrijetla, vjere ili uvjerenja, invaliditeta, dobi ili spolne orijentacije te promicati primjena članaka 21. i 23. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.
- (56) Horizontalna financijska pravila koja donose Europski parlament i Vijeće na temelju članka 322. UFEU-a primjenjuju se na ovu Uredbu. Ta su pravila utvrđena u Financijskoj uredbi i njima se posebice utvrđuje postupak za donošenje i izvršenje proračuna bespovratnim sredstvima, javnom nabavom, nagradama i neizravnim izvršenjem te se propisuje provjera odgovornosti financijskih izvršitelja. [Pravila donesena na temelju članka 322. UFEU-a odnose se i na zaštitu proračuna Unije u slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama, s obzirom na to da je vladavina prava ključan preduvjet za dobro financijsko upravljanje i djelotvorno financiranje Unije.]
- (57) S obzirom na to da cilj ove Uredbe države članice ne mogu dostatno ostvariti, nego se zbog njegova transnacionalnog karaktera, velikog obujma i širokog geografskog opsega financiranih aktivnosti mobilnosti i suradnje, njegova učinka na pristup mobilnosti u svrhu učenja i općenitije na integraciju Unije, te zbog njegove ojačane međunarodne dimenzije, može bolje ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere, u skladu s načelom supsidijarnosti, kako je utvrđeno u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.

- (58) Uredbu (EU) br. 1288/2013 trebalo bi staviti izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2021.
- (59) Kako bi se osigurao kontinuitet financijske potpore koja se pruža u okviru Programa, ova bi se Uredba trebala primjenjivati od 1. siječnja 2021.,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

Ovom Uredbom uspostavlja se Erasmus+, program za djelovanje Unije u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta („Program”). Program se provodi u razdoblju od [...] do [...].

Njome se određuju ciljevi Programa, proračun za razdoblje 2021.–2027., oblici financiranja koje osigurava Unija i pravila za osiguravanje tog financiranja.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „cjeloživotno učenje” znači učenje u svim njegovim oblicima (formalno, neformalno i informalno učenje) koje se odvija u svim fazama života te dovodi do unapređenja znanja, vještina i stavova ili sudjelovanja u društvu u sklopu osobne, građanske, kulturne, društvene i/ili sa zapošljavanjem povezane perspektive, što uključuje i pružanje usluga savjetovanja i usmjeravanja. Ono obuhvaća rani i predškolski odgoj i obrazovanje, opće obrazovanje, strukovno obrazovanje i osposobljavanje, visoko obrazovanje i obrazovanje odraslih te druga okruženja učenja izvan formalnog obrazovanja i osposobljavanja, kao što je rad s mladima;
- (2) „mobilnost u svrhu učenja” znači fizičko preseljenje u zemlju koja nije zemlja boravišta radi studiranja, osposobljavanja poput stažiranja ili naukovanja ili neformalnog ili informalnog učenja. Može biti popraćena mjerama kao što su jezična potpora i osposobljavanje i/ili nadopunjena online učenjem i virtualnom suradnjom. U nekim posebnim slučajevima može biti u obliku učenja uporabom alata informacijske i komunikacijske tehnologije;
- (3) „neformalno učenje” znači učenje koje se odvija planiranim aktivnostima u smislu ciljeva i vremena učenja i u kojem je prisutan neki oblik podrške u učenju;
- (4) „informalno učenje” znači učenje koje proizlazi iz svakodnevnih aktivnosti i iskustava i koje nije organizirano ili strukturirano u pogledu ciljeva, vremena ili potpore učenju. Iz perspektive osobe koja uči može biti nenamjerno;
- (5) „mladi” znači pojedinci od 13 do 30 godina;
- (6) „sport na lokalnoj razini” znači tjelesna aktivnost u slobodno vrijeme, organizirana i neorganizirana, koja se redovito prakticira na neprofesionalnoj razini u zdravstvene, obrazovne ili socijalne svrhe;

- (7) „student” znači svaka osoba upisana na visoko učilište, uključujući kratki stručni studij te preddiplomsku, diplomsku ili doktorsku razinu ili jednakovrijedne razine. Obuhvaćene su i osobe koje su nedavno diplomirale;
- (8) „osoblje” znači sve osobe koje su na profesionalnoj ili dobrovoljnoj osnovi uključene u obrazovanje, osposobljavanje ili neformalno učenje, a može obuhvaćati profesore, učitelje, nastavnike, voditelje osposobljavanja, ravnatelje, osobe koje rade s mladima, sportsko osoblje, nenastavno osoblje i druge stručnjake redovito uključene u promicanje učenja;
- (8a) „sportsko osoblje” znači osobe koje su uključene u usmjeravanje, podučavanje, treniranje i upravljanje sportskom momčadi ili pojedinačnim sportašima, na plaćenju ili dobrovoljnoj osnovi;
- (9) „polaznik strukovnog obrazovanja i osposobljavanja” znači svaka osoba upisana u program inicijalnog ili trajnog strukovnog obrazovanja i osposobljavanja na bilo kojoj razini od sekundarne do razine obrazovanja poslije sekundarnoga. Obuhvaćeno je i sudjelovanje pojedinaca koji su nedavno stekli svjedodžbu ili kvalifikaciju u okviru takvog programa;
- (10) „učenik” znači svaka osoba koja je radi učenja upisana u ustanovu koja pruža opće obrazovanje na bilo kojoj razini od ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja do višeg sekundarnog obrazovanja, koju nacionalna tijela smatraju prihvatljivom za sudjelovanje u Programu na svojim državnim područjima;
- (11) „obrazovanje odraslih” znači svi oblici nestrukovnog obrazovanja za odrasle nakon inicijalnog obrazovanja, bilo ono formalne, neformalne ili informalne naravi;
- (12) „treća zemlja koja nije pridružena Programu” znači treća zemlja koja u Programu ne sudjeluje u potpunosti, ali čiji pravni subjekti iznimno mogu imati korist od Programa u propisno opravdanim slučajevima u interesu Unije;
- (13) „treća zemlja” znači zemlja koja nije država članica;

- (14) „partnerstvo” znači sporazum između skupine institucija i/ili organizacija o provođenju zajedničkih aktivnosti i projekata;
- (15) „združeni diplomski studij” znači združeni studijski program koji nude najmanje dva visoka učilišta nakon kojega se stječu jedna isprava o stečenoj kvalifikaciji ili više isprava o stečenoj kvalifikaciji koje zajedno izdaju i potpisuju sve ustanove sudionice te koja je službeno priznata u zemljama u kojima se nalaze ustanove sudionice;
- (16) „međunarodni” znači svaka mjera u koju je uključena najmanje jedna treća zemlja koja nije pridružena Programu;
- (17) „virtualna suradnja” znači svaki oblik suradnje putem alata informacijske i komunikacijske tehnologije kojima se olakšavaju i podupiru ciljevi učenja;
- (18) „visoko učilište” znači sve vrste visokih učilišta koja, u skladu s nacionalnim pravom ili praksom, omogućuju stjecanje priznatih kvalifikacija ili drugih priznatih kvalifikacija tercijarne razine, bez obzira na naziv tih ustanova, te sve ostale vrste visokih učilišta koja nacionalna tijela smatraju prihvatljivima za sudjelovanje u Programu na svojim državnim područjima;
- (19) „transnacionalni” znači svaka mjera u kojoj sudjeluju najmanje dvije zemlje koje su ili države članice ili treće zemlje pridružene Programu;
- (20) „aktivnost sudjelovanja mladih” znači aktivnost izvan formalnog obrazovanja i osposobljavanja koju provode neformalne skupine mladih i/ili organizacije mladih te za koju je svojstven pristup neformalnog učenja. Obuhvaća aktivnosti kojima se doprinosi građanskom odgoju i obrazovanju;
- (21) „osoba koja radi s mladima” znači zaposlenik ili iskusni volonter uključen u neformalno učenje koji podržava mlade u njihovu osobnom društveno-obrazovnom i profesionalnom razvoju te razvoju njihovih kompetencija. Obuhvaća osobe koje planiraju, usmjeravaju, koordiniraju i provode aktivnosti u području mladih;

- (22) „dijalog EU-a s mladima” znači dijalog s mladima i organizacijama mladih koji prema potrebi obuhvaća oblikovatelje politika, donositelje odluka te stručnjake, istraživače i druge relevantne dionike civilnog društva. Služi kao forum za kontinuirano zajedničko promišljanje i savjetovanje o prioritetima, provedbi i daljnjem postupanju u vezi s europskom suradnjom u području mladih;
- (23) „treća zemlja pridružena Programu” znači treća zemlja koja je stranka sporazuma s Unijom na temelju kojeg može sudjelovati u Programu te koja ispunjava sve obveze utvrđene u ovoj Uredbi u vezi s državama članicama;
- (24) „pravni subjekt” znači bilo koja fizička ili pravna osoba osnovana i priznata kao takva u skladu s nacionalnim pravom, pravom Unije ili međunarodnim pravom, koja ima pravnu osobnost i koja može, djelujući u svoje ime, izvršavati prava i preuzimati obveze, ili subjekt bez pravne osobnosti u skladu s člankom [197. stavkom 2. točkom (c)] Financijske uredbe;
- (25) „osobe s manje mogućnosti” znači osobe koje nailaze na prepreke koje im onemogućuju pristup mogućnostima u okviru Programa zbog gospodarskih, socijalnih, kulturnih, geografskih ili zdravstvenih razloga, migrantskog podrijetla ili zbog razloga kao što su invaliditet i poteškoće u učenju;
- (26) „nacionalno tijelo” znači jedno tijelo ili više njih koja su na nacionalnoj razini nadležna za praćenje i nadzor upravljanja Programom u državi članici ili u trećoj zemlji pridruženoj Programu;
- (27) „nacionalna agencija” znači jedno tijelo ili više njih u određenoj državi članici ili trećoj zemlji pridruženoj Programu nadležno za upravljanje provedbom Programa na nacionalnoj razini. U određenoj državi članici ili trećoj zemlji pridruženoj Programu može biti više nacionalnih agencija;
- (27a) „nova organizacija” znači svaka organizacija ili institucija koja, kao koordinatorica ili partnerica, nije prethodno primila potporu u okviru određene vrste mjere koja se podupire ovim Programom ili programom koji mu je prethodio.

Članak 3.

Ciljevi Programa

1. Opći je cilj Programa podupirati obrazovni, profesionalni i osobni razvoj osoba u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta, u Europi i izvan nje, i tako doprinosti održivom rastu, radnim mjestima i socijalnoj koheziji, te jačati europski identitet i građanstvo. Program kao takav glavni je instrument za izgradnju europskog prostora obrazovanja, podupiranje provedbe europske strateške suradnje u području obrazovanja i osposobljavanja, s njezinim osnovnim sektorskim programima, unapređenje suradnje u vezi s politikom u području mladih u skladu sa Strategijom Unije za mlade od 2019. do 2027. te razvoj europske dimenzije sporta. Programom se podupiru mjere i aktivnosti s europskom dodanom vrijednošću.
2. Posebni su ciljevi Programa sljedeći:
 - (a) promicanje mobilnosti pojedinaca i skupina u svrhu učenja te suradnje, kvalitete, uključenosti, izvrsnosti, kreativnosti i inovacija na razini organizacija i politika u području obrazovanja i osposobljavanja;
 - (b) promicanje mobilnosti u svrhu neformalnog i informalnog učenja, promicanje aktivnog sudjelovanja mladih te promicanje suradnje, kvalitete, uključenosti, kreativnosti i inovacija na razini organizacija i politika u području mladih, uključujući rad s mladima;
 - (c) promicanje mobilnosti sportskog osoblja u svrhu učenja te promicanje suradnje, kvalitete, uključenosti, kreativnosti i inovacija na razini sportskih organizacija i sportskih politika.

3. Ciljevi Programa ostvaruju se u okviru sljedećih triju ključnih aktivnosti uglavnom transnacionalne ili međunarodne naravi:

- (a) mobilnost u svrhu učenja („ključna aktivnost 1”);
- (b) suradnja među organizacijama i institucijama („ključna aktivnost 2”) i
- (c) potpora razvoju politike i suradnji („ključna aktivnost 3”).

Ciljevi se ostvaruju i u okviru mjera Jean Monnet kako je određeno u članku 7.

Opis mjera koje se podupiru u okviru svake ključne aktivnosti utvrđen je u poglavlju II. (Obrazovanje i osposobljavanje), poglavlju III. (Mladi) i poglavlju IV. (Sport).

POGLAVLJE II.

OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE

Članak 4.

Ključna aktivnost 1 Mobilnost u svrhu učenja

U području obrazovanja i osposobljavanja Programom se u okviru ključne aktivnosti 1 podupiru sljedeće mjere:

- (a) mobilnost studenata i osoblja u sustavu visokog obrazovanja;
- (b) mobilnost učenika i osoblja u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja;
- (c) mobilnost učenika i školskog osoblja;
- (d) mobilnost osoblja u području obrazovanja odraslih;
- (e) mogućnosti učenja jezika.

Članak 5.

Ključna aktivnost 2 Suradnja među organizacijama i institucijama

U području obrazovanja i osposobljavanja Programom se u okviru ključne aktivnosti 2 podupiru sljedeće mjere:

- (a) partnerstva za suradnju i razmjenu praksi kojima bi se mogli razviti inovativni pristupi, uključujući mala partnerstva kako bi se poticao širi i uključiviji pristup Programu;
- (b) partnerstva za izvrsnost kao što su „Europska sveučilišta”, platforme centara izvrsnosti u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju i združeni diplomski studiji Erasmus Mundus;
- (c) partnerstva za inovacije kako bi se osnažila europska sposobnost u pogledu inovacija;
- (d) internetske platforme i alati za virtualnu suradnju uključujući usluge podrške za mrežu eTwinning i za elektroničku platformu za obrazovanje odraslih u Europi.

Članak 6.

Ključna aktivnost 3 Potpora razvoju politike i suradnji

U području obrazovanja i osposobljavanja Programom se u okviru ključne aktivnosti 3 podupiru sljedeće mjere:

- (a) priprema i provedba općih i sektorskih programa za politike Unije u području obrazovanja i osposobljavanja, uključujući uz potporu mreže Eurydice ili aktivnosti drugih relevantnih organizacija ili potporu Bolonjskom procesu;

- (b) potpora alatima i mjerama Unije kojima se podupiru kvaliteta, transparentnost i priznavanje kompetencija, vještina i kvalifikacija²⁶;
- (c) politički dijalog i suradnja s ključnim dionicima, uključujući mreže diljem Unije, europske nevladine organizacije i međunarodne organizacije u području obrazovanja i osposobljavanja;
- (d) mjere kojima se doprinosi kvalitativnoj i uključivoj provedbi Programa;
- (e) suradnja s drugim instrumentima Unije i potpora drugim politikama Unije;
- (f) aktivnosti širenja informacija i podizanja svijesti o rezultatima i prioritetima europske politike te o Programu.

Članak 7.

Mjere Jean Monnet

Programom se podupiru poučavanje, učenje, istraživanje i rasprave o pitanjima europske integracije u okviru sljedećih aktivnosti:

- (a) mjere Jean Monnet u području visokog obrazovanja;
- (b) mjere Jean Monnet u ostalim područjima obrazovanja i osposobljavanja;

²⁶ To se posebno odnosi na zajednički okvir za pružanje boljih usluga za vještine i kvalifikacije (Europass); Europski kvalifikacijski okvir; Europski referentni okvir za osiguranje kvalitete u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju; Europski sustav bodova za strukovno obrazovanje i osposobljavanje; Europski sustav prijenosa i prikupljanja bodova; Europski registar za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju; Europsko udruženje za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju; Europska mreža informacijskih centara u Europi i Nacionalni informacijski centri za akademsko priznavanje u Europskoj uniji te mreže Euroguidance.

- (c) potpore sljedećim institucijama koje nastoje ostvariti ciljeve od europskog interesa: Europskom sveučilišnom institutu u Firenci, uključujući njegovu Školu za transnacionalno upravljanje; Europskom koledžu (kompleks sveučilišta u Bruggeu i Natolinu); Europskom institutu za javnu upravu u Maastrichtu; Akademiji europskog prava u Trieru; Europskoj agenciji za posebne potrebe i uključivo obrazovanje u Odenseu te Međunarodnom centru za europsko osposobljavanje u Nici.

POGLAVLJE III.

MLADI

Članak 8.

Ključna aktivnost 1 Mobilnost u svrhu učenja

U području mladih Programom se u okviru ključne aktivnosti 1 podupiru sljedeće mjere:

- (a) mobilnost mladih;
- (b) aktivnosti sudjelovanja mladih;
- (c) [aktivnosti DiscoverEU;]
- (d) mobilnost osoba koje rade s mladima;
- (e) mogućnosti učenja jezika.

Članak 9.

Ključna aktivnost 2 Suradnja među organizacijama i institucijama

U području mladih Programom se u okviru ključne aktivnosti 2 podupiru sljedeće mjere:

- (a) partnerstva za suradnju i razmjenu praksi, uključujući mala partnerstva kako bi se poticao širi i uključiviji pristup Programu;
- (b) partnerstva za inovacije kako bi se osnažila inovacijska sposobnost Europe;
- (c) internetske platforme i alati za virtualnu suradnju.

Članak 10.

Ključna aktivnost 3 Potpora razvoju politike i suradnji

U području mladih Programom se u okviru ključne aktivnosti 3 podupiru sljedeće mjere:

- (a) priprema i provedba političkog programa Unije u području mladih, među ostalim uz potporu mreže Youth Wiki;
- (b) alati i mjere Unije kojima se podupiru kvaliteta, transparentnost i priznavanje kompetencija i vještina, posebice s pomoću alata Youthpass;
- (c) politički dijalog i suradnja s relevantnim ključnim dionicima, uključujući mreže diljem Unije, europske nevladine organizacije i međunarodne organizacije u području mladih, dijalog EU-a s mladima te potpora Europskom forumu mladih;

- (d) mjere kojima se doprinosi kvalitativnoj i uključivoj provedbi Programa;
- (e) suradnja s drugim instrumentima Unije i potpora drugim politikama Unije;
- (f) aktivnosti širenja informacija i podizanja svijesti o rezultatima i prioritetima europske politike te o Programu.

POGLAVLJE IV.

SPORT

Članak 11.

Ključna aktivnost 1 Mobilnost u svrhu učenja

U području sporta Programom se u okviru ključne aktivnosti 1 podupire mobilnost sportskog osoblja, posebno u okviru organiziranog sporta.

Članak 12.

Ključna aktivnost 2 Suradnja među organizacijama i institucijama

U području sporta Programom se u okviru ključne aktivnosti 2 podupiru sljedeće mjere:

- (a) partnerstva za suradnju i razmjenu praksi, uključujući mala partnerstva kako bi se poticao širi i uključiviji pristup Programu;
- (b) neprofitna sportska događanja kojima je cilj dodatno razviti europsku dimenziju sporta.

Članak 13.

Ključna aktivnost 3 Potpora razvoju politike i suradnji

U području sporta Programom se u okviru ključne aktivnosti 3 podupiru sljedeće mjere:

- (a) priprema i provedba političkog programa Unije u području sporta i tjelesne aktivnosti;
- (b) politički dijalog i suradnja s relevantnim ključnim dionicima, uključujući europske nevladine organizacije i međunarodne organizacije u području sporta;
- (c) aktivnosti širenja informacija i podizanja svijesti o rezultatima i prioritetima europskih politika te o Programu.

POGLAVLJE V.

FINANCIJSKE ODREDBE

Članak 14.

Proračun

1. Financijska omotnica za provedbu Programa za razdoblje od 2021. do 2027. iznosi [30 000 000 000] EUR u [tekućim cijenama].
2. Program se provodi u skladu sa sljedećom indikativnom raspodjelom:
 - (a) [24 940 000 000 EUR, što čini 83,1 % iznosa iz stavka 1.,] za mjere u području obrazovanja i osposobljavanja, od čega:
 - (1) najmanje [8 640 000 000 EUR, što čini 34,6 % ukupnog iznosa iz ovog stavka,] trebalo bi dodijeliti mjerama u području visokog obrazovanja iz članka 4. točke (a) i članka 5. točke (a);
 - (2) najmanje [5 230 000 000 EUR, što čini 21 % ukupnog iznosa iz ovog stavka,] mjerama u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja iz članka 4. točke (b) i članka 5. točke (a);
 - (3) najmanje [3 790 000 000 EUR, što čini 15,2 % ukupnog iznosa iz ovog stavka,] mjerama u području školskog obrazovanja iz članka 4. točke (c) i članka 5. točke (a);
 - (4) najmanje [1 190 000 000 EUR, što čini 4,8 % ukupnog iznosa iz ovog stavka,] mjerama u području obrazovanja odraslih iz članka 4. točke (d) i članka 5. točke (a);
 - (5) [450 000 000 EUR, što čini 1,8 % ukupnog iznosa iz ovog stavka,] mjerama programa Jean Monnet iz članka 7.;

- (6) okvirni iznos od [4 000 000 000 EUR, što čini 16 % ukupnog iznosa iz ovog stavka,] mjerama kojima se u prvom redu izravno upravlja i horizontalnim aktivnostima iz članka 4. točke (e), članka 5. točaka od (b) do (d) i članka 6. točaka od (a) do (f).
- (7) okvirni iznos od [1 640 000 000 EUR, što čini 6,6 % ukupnog iznosa iz ovog stavka,] za stupanj fleksibilnosti koji se može upotrijebiti za podupiranje mjera iz Poglavlja II.
- (b) [3 100 000 000 EUR, što čini 10,3 % iznosa iz stavka 1.,] mjerama u području mladih iz članaka od 8. do 10.;
- (c) [550 000 000 EUR, što čini 1,8 % iznosa iz stavka 1.,] mjerama u području sporta iz članaka od 11. do 13.; i
- (d) najmanje [960 000 000 EUR, što čini 3,2 % iznosa iz stavka 1.,] kao doprinos troškovima poslovanja nacionalnih agencija.
- (e) okvirni iznos od [450 000 000 EUR, što čini 1,5 % iznosa iz stavka 1.,] za potporu programu.
3. Osim financijske omotnice kako je navedeno u stavku 1., a i kako bi se promicala međunarodna dimenzija Programa, na raspolaganju je dodatni financijski doprinos iz Uredbe .../... [Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju]²⁷ i iz Uredbe .../... [IPA III.]²⁸, kako bi se podupirale mjere koje se provode i kojima se upravlja u skladu s ovom Uredbom. Taj se doprinos financira u skladu s uredbama kojima se uspostavljaju ti instrumenti.

²⁷ [Upućivanje].

²⁸ [Upućivanje].

- 3.a Sredstva kojima trebaju upravljati nacionalne agencije dodjeljuju se na temelju broja stanovnika i troškova života u državama članicama, udaljenosti između glavnih gradova država članica i uspješnosti. Te kriterije i formule na kojima se temelje dodatno određuje Komisija u programu rada iz članka 19. ove Uredbe. Tim se formulama, u mjeri u kojoj je to moguće i od prve godine provedbe programa, izbjegavaju znatna smanjenja godišnjih proračunskih sredstava koja se državama članicama dodjeljuju iz jedne godine u drugu i minimiziraju prevelike razlike u visini dodijeljenih sredstava. Dodjela financijskih sredstava temeljena na uspješnosti primjenjuje se kako bi se promicala učinkovita i djelotvorna uporaba sredstava. Kriteriji kojima se mjeri uspješnost temelje se na posljednjim dostupnim podacima.
4. Iznos naveden u stavku 1. može se upotrijebiti za tehničku i administrativnu pomoć provedbi Programa, kao što su aktivnosti pripreme, praćenja, kontrole, revizije i evaluacije, uključujući korporativne sustave informacijskih tehnologija.
5. Ne dovodeći u pitanje Financijsku uredbu, rashodi za mjere koje proizlaze iz projekata uključenih u prvi program rada mogu biti prihvatljivi od 1. siječnja 2021.
- [6. Sredstva dodijeljena državama članicama na temelju podijeljenog upravljanja mogu se na njihov zahtjev prenijeti u Program. Komisija ta sredstva izvršava izravno u skladu s člankom 62. stavkom 1. točkom (a) Financijske uredbe ili neizravno u skladu s točkom (c) tog članka. Ako je moguće, ta se sredstva upotrebljavaju u korist dotične države članice.]

Članak 15.

Oblici financiranja EU-a i načini provedbe

1. Program se dosljedno provodi u okviru izravnog upravljanja u skladu s Financijskom uredbom ili neizravnog upravljanja s tijelima navedenima u članku 62. stavku 1. točki (c) Financijske uredbe.
2. Programom se može omogućiti financiranje u bilo kojem obliku navedenom u Financijskoj uredbi, posebice u obliku bespovratnih sredstava, nagrada i javne nabave.
3. Doprinosima za mehanizam uzajamnog osiguranja može se pokriti rizik povezan s povratom sredstava koja duguju korisnici te se ona smatraju dovoljnim jamstvom na temelju Financijske uredbe. Primjenjuju se odredbe utvrđene u [članku X.] Uredbe X [iduća uredba o jamstvenom fondu].

POGLAVLJE VI.

SUDJELOVANJE U PROGRAMU

[Članak 16.

Treće zemlje pridružene Programu

1. U Programu mogu sudjelovati sljedeće treće zemlje:
 - (a) članice Europskog udruženja slobodne trgovine koje su članice Europskoga gospodarskog prostora (EGP) u skladu s uvjetima utvrđenima u Sporazumu o Europskom gospodarskom prostoru;

- (b) zemlje pristupnice, zemlje kandidatkinje i potencijalne zemlje kandidatkinje u skladu s općim načelima i općim uvjetima sudjelovanja tih zemalja u programima Unije uspostavljenima u odgovarajućim okvirnim sporazumima i odlukama Vijeća za pridruživanje ili sličnim ugovorima te u skladu s posebnim uvjetima utvrđenima u sporazumima između Unije i tih zemalja;
- (c) zemlje na koje se odnosi europska politika susjedstva u skladu s općim načelima i općim uvjetima sudjelovanja tih zemalja u programima Unije uspostavljenima u odgovarajućim okvirnim sporazumima i odlukama Vijeća za pridruživanje ili sličnim ugovorima te u skladu s posebnim uvjetima utvrđenima u sporazumima između Unije i tih zemalja;
- (d) ostale treće zemlje u skladu s uvjetima utvrđenima u posebnom sporazumu o sudjelovanju određene treće zemlje u bilo kojem programu Unije ako se tim sporazumom:
 - osigurava pravedna ravnoteža u pogledu doprinosa i koristi te treće zemlje koja sudjeluje u programima Unije;
 - utvrđuju uvjeti sudjelovanja u programima, uključujući obračun financijskih doprinosa pojedinačnim programima i administrativnih troškova tih programa. Ti doprinosi smatraju se namjenskim prihodima u skladu s člankom [21. stavkom 5.] Financijske uredbe;
 - trećoj zemlji ne dodjeljuje ovlast za odlučivanje o programu;
 - jamči da Unija ima pravo osigurati dobro financijsko upravljanje i štititi svoje financijske interese.

2. Zemlje iz stavka 1. u potpunosti sudjeluju u Programu samo ako ispunjavaju sve obveze koje se ovom Uredbom propisuju za države članice.]

[Članak 17.

Treće zemlje koje nisu pridružene Programu

U pogledu mjera iz članaka od 4. do 6., članka 7. točaka (a) i (b) i članaka od 8. do 13., u Programu mogu sudjelovati sljedeće treće zemlje:

- (a) treće zemlje iz članka 16. koje ne ispunjavaju uvjet iz stavka 2. tog članka;
- (b) bilo koja druga treća zemlja.]

Članak 18.

Pravila koja se primjenjuju na izravno i neizravno upravljanje

1. Program je otvoren za javne i privatne pravne subjekte koji su aktivni u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta.
2. Pri provedbi Programa, među ostalim u pogledu odabira sudionika i dodjele bespovratnih sredstava, Komisija i države članice osiguravaju ulaganje napora kako bi se promicala socijalna uključenost i kako bi se bolje doprlo do osoba s manje mogućnosti.
3. Za odabire u okviru izravnog i neizravnog upravljanja članovi odbora za evaluaciju iz članka [145. stavka 3. treće alineje] Financijske uredbe mogu biti vanjski stručnjaci.
4. Za javne subjekte te ustanove i organizacije u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta koji su tijekom posljednje dvije godine primili više od 50 % svojeg godišnjeg prihoda iz javnih izvora smatra se da raspoložu potrebnim financijskim, stručnim i upravnim kapacitetima za provedbu aktivnosti u okviru Programa. Ne moraju dostaviti dodatnu dokumentaciju kojom bi dokazali te kapacitete.

5. Kako bi poboljšala pristup osoba s manje mogućnosti i osigurala neometanu provedbu Programa, Komisija može sama prilagoditi ili može ovlastiti nacionalne agencije iz članka 24. da na temelju objektivnih kriterija prilagode bespovratna sredstva za potporu mjerama mobilnosti Programa.
6. Komisija može pokrenuti zajedničke pozive s trećim zemljama koje nisu pridružene Programu ili s njihovim organizacijama i agencijama kako bi se projekti financirali na temelju komplementarnog financiranja. Projekti se mogu ocjenjivati i odabirati zajedničkim postupcima evaluacije i odabira o kojima se trebaju dogovoriti uključene organizacije za financiranje ili financijske agencije u skladu s načelima iz Financijske uredbe.

POGLAVLJE VII.

PLANIRANJE, PRAĆENJE I EVALUACIJA

Članak 19.

Program rada

Program se provodi prema programima rada iz članka [108.] Financijske uredbe. Osim toga, u programu rada daje se naznaka iznosa dodijeljenog svakoj mjeri i iznosa raspodjele sredstava među državama članicama i trećim zemljama koje su pridružene Programu za mjere kojima treba upravljati nacionalna agencija. Komisija provedbenim aktom donosi program rada. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 31.

Članak 20.

Praćenje i izvješćivanje

1. Pokazatelji za izvješćivanje o napretku Programa prema ostvarivanju općih i posebnih ciljeva iz članka 3. navedeni su u Prilogu.
2. Kako bi se osigurala učinkovita procjena Programa u pogledu ostvarivanja njegovih ciljeva, Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 30. radi izmjene, prema potrebi, Priloga kako bi se preispitali ili nadopunili pokazatelji u skladu s ciljevima Programa i radi nadopunjavanja ove Uredbe odredbama o uspostavi okvira za praćenje i evaluaciju.
 - 2.a Delegiranim aktima iz stavka 2. ne dovodi se do znatnog dodatnog opterećenja za države članice pri provedbi Programa.
3. Sustavom za izvješćivanje o uspješnosti osigurava se da korisnici financijskih sredstava Unije djelotvorno, učinkovito i pravodobno prikupljaju podatke za praćenje provedbe i evaluacije Programa te da su prikupljeni podaci u odgovarajućoj mjeri detaljni u smislu članka [2. stavka 5.] Financijske uredbe. U tu se svrhu za korisnike sredstava Unije i države članice uvode razmjerni zahtjevi u pogledu izvješćivanja.

Članak 21.

Evaluacija

1. Evaluacije se provode pravodobno kako bi se njihovi rezultati uzeli u obzir tijekom postupka odlučivanja.
2. Privremena evaluacija Programa provodi se nakon što bude dostupno dovoljno informacija o njegovoj provedbi, a najkasnije četiri godine nakon početka provedbe Programa [do 31. prosinca 2024.]. Prilaže joj se i konačna evaluacija prethodnog programa.
3. Ne dovodeći u pitanje zahtjeve iz poglavlja IX. i obveze nacionalnih agencija iz članka 24., države članice do 31. svibnja 2024. Komisiji podnose izvješće o provedbi i učinku Programa na svojim državnim područjima.
4. Na kraju razdoblja provedbe, a najkasnije četiri godine nakon završetka razdoblja navedenoga u članku 1., Komisija provodi konačnu evaluaciju rezultata i učinka Programa.
5. Komisija dostavlja rezultate evaluacija i svoje primjedbe Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija.

POGLAVLJE VIII.

INFORMIRANJE, PRIOPĆAVANJE I ŠIRENJE INFORMACIJA

Članak 22.

Informiranje, priopćavanje i širenje informacija

1. Nacionalne agencije iz članka 24. razrađuju dosljednu strategiju u pogledu učinkovitog informiranja te širenja i iskorištavanja rezultata aktivnosti koje se podupiru mjerama kojima upravljaju u okviru Programa, pomažu Komisiji u općoj zadaći širenja informacija u pogledu Programa, uključujući informacije u pogledu mjera i aktivnosti kojima se upravlja na nacionalnoj razini i na razini Unije, i njegovih rezultata te izvješćuju odgovarajuće ciljne skupine o mjerama i aktivnostima koje se poduzimaju u njihovoj zemlji.
2. Korisnici sredstava Unije priznaju porijeklo i jamče vidljivost financiranja Unije, posebice pri promicanju mjera i njihovih rezultata, pružajući usklađene, učinkovite i proporcionalne ciljane informacije različitoj publici, uključujući medije i javnost.
3. Pravni subjekti unutar sektora obuhvaćenih Programom koriste naziv „Erasmus+” u svrhu priopćavanja i širenja informacija povezanih s Programom.
4. Komisija provodi aktivnosti obavješćivanja i priopćavanja u pogledu Programa te njegovih mjera i rezultata. Financijska sredstva dodijeljena Programu doprinose i korporativnoj komunikacija koja se odnosi na političke prioritete Unije ako su povezani s ciljevima navedenima u članku 3.

POGLAVLJE IX.

SUSTAV UPRAVLJANJA I REVIZIJE

Članak 23.

Nacionalno tijelo

1. Države članice do [...] službenom obaviješću koju prenosi njihovo stalno predstavništvo obavješćuju Komisiju o jednoj osobi ili više njih koje su pravno ovlaštene nastupati u njihovo ime kao nacionalno tijelo za potrebe ove Uredbe. Ako se nacionalno tijelo tijekom trajanja Programa zamijeni, dotična država članica u skladu s istim postupkom o tome odmah obavješćuje Komisiju.
2. Države članice poduzimaju sve potrebne i odgovarajuće mjere kako bi uklonile sve pravne i administrativne prepreke pravilnom funkcioniranju Programa, uključujući, ako je moguće, mjere čiji je cilj rješavanje problema koji otežavaju dobivanje viza.
3. Nacionalno tijelo do [...] imenuje jednu nacionalnu agenciju ili više njih. Ako postoji više nacionalnih agencija, države članice uspostavljaju prikladan mehanizam za koordiniranje upravljanja provedbom Programa na nacionalnoj razini, posebno s ciljem osiguravanja usklađene i isplative provedbe Programa i djelotvornog kontakta s Komisijom u tom pogledu te olakšavanja mogućeg prijenosa sredstava između agencija, čime bi se osigurali fleksibilnost i bolje korištenje sredstvima dodijeljenima državama članicama. Svaka država članica utvrđuje organizaciju odnosa između svog nacionalnog tijela i nacionalne agencije, uključujući zadaće poput uspostave programa rada nacionalne agencije. Nacionalno tijelo dostavlja Komisiji odgovarajuću *ex ante* procjenu usklađenosti kojom se potvrđuje da nacionalna agencija poštuje odredbe članka [58. stavka 1.] točke (c) podtočaka v. i vi. te članka [60. stavaka 1., 2. i 3.] Financijske uredbe te zahtjeve Unije za utvrđivanje standardâ unutarnje kontrole za nacionalne agencije i pravila za upravljanje sredstvima Programa koja se dodjeljuju u obliku bespovratnih sredstava.

4. Nacionalno tijelo imenuje neovisno revizorsko tijelo iz članka 26.
5. Nacionalno tijelo svoju *ex ante* procjenu usklađenosti temelji na vlastitim kontrolama i revizijama i/ili na kontrolama i revizijama koje je obavilo neovisno revizorsko tijelo iz članka 26. Ako je nacionalna agencija imenovana za Program ista nacionalna agencija koja je imenovana za prethodni program, opseg *ex ante* procjene usklađenosti ograničava se na one zahtjeve koji su novi i specifični za Program.
6. Ako Komisija na temelju svoje evaluacije *ex ante* procjene usklađenosti odbije imenovanje nacionalne agencije ili ako nacionalna agencija ne ispunjava minimalne zahtjeve koje odredi Komisija, nacionalno tijelo osigurava poduzimanje potrebnih korektivnih mjera kako bi se osiguralo da nacionalna agencija ispunjava minimalne zahtjeve ili kao nacionalnu agenciju imenuje drugo tijelo.
7. Nacionalno tijelo prati i nadzire upravljanje Programom na nacionalnoj razini. Ono pravodobno obavješćuje Komisiju i savjetuje se s njom prije donošenja bilo kakve odluke koja može znatno utjecati na upravljanje Programom, posebno u pogledu svoje nacionalne agencije.
8. Nacionalno tijelo osigurava odgovarajuće sufinanciranje poslovanja svoje nacionalne agencije kako bi osiguralo upravljanje Programom u skladu s primjenjivim pravilima Unije.
9. Na temelju godišnje izjave o upravljanju koju daje nacionalna agencija, neovisnog revizorskog mišljenja o toj izjavi i analize Komisije o usklađenosti i radu nacionalne agencije nacionalno tijelo svake godine dostavlja Komisiji informacije o svojim aktivnostima praćenja i nadzora u vezi s Programom.

10. Nacionalno tijelo preuzima odgovornost za pravilno upravljanje sredstvima Unije koja Komisija prenosi na nacionalnu agenciju u okviru Programa.
11. U slučaju bilo kakve nepravilnosti, nemara ili prijevare koji se mogu pripisati nacionalnoj agenciji ili bilo kakvog ozbiljnog nedostatka ili neučinkovitosti nacionalne agencije, koji dovode do zahtjeva Komisije prema nacionalnoj agenciji, nacionalno tijelo dužno je nadoknaditi Komisiji nenamirena sredstva.
12. U okolnostima iz stavka 11. nacionalno tijelo može na vlastitu inicijativu ili na zahtjev Komisije opozvati mandat nacionalne agencije. Ako nacionalno tijelo želi opozvati taj mandat iz bilo kojeg drugog opravdanog razloga, o tome obavješćuje Komisiju najmanje šest mjeseci prije predviđenog datuma prestanka mandata nacionalne agencije. U takvim se slučajevima nacionalno tijelo i Komisija službeno dogovaraju o posebnim i vremenski ograničenim prijelaznim mjerama.
13. U slučaju opoziva nacionalno tijelo provodi potrebne kontrole u pogledu sredstava Unije koja su povjerena nacionalnoj agenciji čiji je mandat opozvan te osigurava neometan prijenos tih sredstava na novu nacionalnu agenciju, kao i svih dokumenata i upravljačkih instrumenata potrebnih za upravljanje Programom. Nacionalno tijelo pruža nacionalnoj agenciji čiji je mandat opozvan potrebnu financijsku podršku kako bi i dalje ispunjavala svoje ugovorne obveze prema korisnicima Programa i Komisiji dok se te obveze ne prenesu na novu nacionalnu agenciju.
14. Na zahtjev Komisije nacionalno tijelo imenuje ustanove ili organizacije, ili vrste takvih ustanova i organizacija, koje se na svojim državnim područjima smatraju prihvatljivima za sudjelovanje u posebnim mjerama u okviru Programa.

Članak 24.

Nacionalna agencija

1. Nacionalna agencija:
 - (a) ima pravnu osobnost ili je dio tijela koje ima pravnu osobnost te je regulirana zakonom dotične države članice; ministarstvo ne može biti imenovano nacionalnom agencijom;
 - (b) ima odgovarajući upravljački kapacitet, osoblje i infrastrukturu kako bi svoje zadaće mogla uspješno ispunjavati, osiguravajući učinkovito i djelotvorno upravljanje Programom te dobro financijsko upravljanje sredstvima Unije;
 - (c) ima operativna i pravna sredstva za primjenu administrativnih, ugovornih i financijskih upravljačkih pravila koja su utvrđena na razini Unije;
 - (d) nudi odgovarajuća financijska jamstva, koja po mogućnosti izdaje javno tijelo, a koja odgovaraju razini financijskih sredstava Unije kojima će upravljati;
 - (e) imenuje se za razdoblje trajanja Programa.
2. Nacionalna agencija nadležna je za upravljanje svim fazama projektnog ciklusa u pogledu mjera koje su opisane u programu rada iz članka [19.], u skladu s [člankom 58. stavkom 1. točkom (c) podtočkama v. i vi.] Financijske uredbe.
3. Nacionalna agencija korisnicima dodjeljuje bespovratna sredstva u smislu članka [2. stavka 5.] Financijske uredbe u obliku sporazuma o bespovratnim sredstvima kako je Komisija odredila za dotičnu mjeru Programa.
4. Nacionalna agencija svake godine podnosi izvješće svojem nacionalnom tijelu i Komisiji u skladu s člankom [60. stavkom 5.] Financijske uredbe. Nacionalna agencija zadužena je za provedbu opažanja koje Komisija iznese nakon svoje analize godišnje izjave o upravljanju i neovisnog revizorskog mišljenja o toj izjavi.

5. Nacionalna agencija ne smije bez prethodnog pismenog odobrenja nacionalnog tijela i Komisije trećoj strani delegirati ni jednu zadaću Programa ni zadaću izvršavanja proračuna koji joj je dodijeljen. Nacionalna agencija snosi isključivu odgovornost za sve zadaće koje je delegirala trećoj strani.
6. Ako se mandat nacionalne agencije opozove, ta nacionalna agencija ostaje pravno odgovorna za ispunjavanje svojih ugovornih obveza prema korisnicima Programa i Komisiji dok se te obveze ne prenesu na novu nacionalnu agenciju.
7. Nacionalna agencija nadležna je za upravljanje i zatvaranje financijskih sporazuma koji se odnose na prethodne programe koji su na početku Programa još uvijek aktualni.

Članak 25.

Europska komisija

1. Na temelju zahtjeva o usklađenosti koji se odnose na nacionalne agencije iz članka 23. stavka 3. Komisija preispituje nacionalne sustave upravljanja i kontrole, posebno na temelju *ex ante* procjene usklađenosti koju joj je dostavilo nacionalno tijelo, godišnje izjave o upravljanju koju daje nacionalna agencija i na temelju mišljenja neovisnog revizorskog tijela o toj izjavi, propisno uzimajući u obzir godišnje informacije koje dostavlja nacionalno tijelo o svojim aktivnostima praćenja i nadzora u pogledu Programa.
2. U roku od dva mjeseca nakon što od nacionalnog tijela primi *ex ante* procjenu usklađenosti iz članka 23. stavka 3. Komisija prihvaća, uvjetno prihvaća ili odbija imenovanje nacionalne agencije. Komisija ne stupa u ugovorni odnos s nacionalnom agencijom dok ne prihvati *ex ante* procjenu usklađenosti. U slučaju uvjetnog prihvaćanja Komisija može primijeniti razmjerne mjere predostrožnosti na svoj ugovorni odnos s nacionalnom agencijom.

3. Komisija nacionalnoj agenciji svake godine stavlja na raspolaganje sljedeća sredstva namijenjena za Program:
 - (a) sredstva dodijeljena kao bespovratna sredstva u dotičnoj državi članici za mjere Programa čije je upravljanje povjereno nacionalnoj agenciji;
 - (b) financijski doprinos dodijeljen za zadaće nacionalne agencije povezane s upravljanjem Programom, a koji se utvrđuje na temelju iznosa financijskih sredstava Unije koja su povjerena nacionalnoj agenciji radi dodjele bespovratnih sredstava;
 - (c) prema potrebi, dodatna financijska sredstva za mjere iz članka 6. točke (d) i članka 10. točke (d).
4. Komisija određuje uvjete za program rada nacionalne agencije. Dok službeno ne prihvati program rada nacionalne agencije, Komisija nacionalnoj agenciji ne stavlja na raspolaganje sredstva namijenjena Programu.
5. Nakon procjene godišnje izjave o upravljanju i mišljenja neovisnog revizorskog tijela o toj izjavi, Komisija svoje mišljenje i primjedbe iznosi nacionalnoj agenciji i nacionalnom tijelu.
6. U slučaju da Komisija ne može prihvatiti godišnju izjavu o upravljanju ili neovisno revizorsko mišljenje o toj izjavi, ili u slučaju da nacionalna agencija ne provede primjedbe Komisije na zadovoljavajući način, Komisija može provesti bilo koje mjere predostrožnosti i korektivne mjere koje su potrebne za očuvanje financijskih interesa Unije u skladu s člankom [60. stavkom 4.] Financijske uredbe.
7. Redovni sastanci organiziraju se s mrežom nacionalnih agencija kako bi se osigurala dosljedna provedba Programa u svim državama članicama i svim trećim zemljama iz članka 17.

Članak 26.

Neovisno revizorsko tijelo

1. Neovisno revizorsko tijelo izdaje revizorsko mišljenje o godišnjoj izjavi o upravljanju iz članka [60. stavka 5.] Financijske uredbe. Ono je osnova za opće jamstvo u skladu s člankom [123.] Financijske uredbe.
2. Neovisno revizorsko tijelo:
 - (a) ima potrebnu stručnost za provođenje revizije u javnom sektoru;
 - (b) osigurava da se u njegovim revizijama uzimaju u obzir međunarodno prihvaćene revizijske norme;
 - (c) nije u sukobu interesa u odnosu na pravni subjekt čiji je nacionalna agencija dio. Posebice, neovisno je, s obzirom na svoje funkcije, u odnosu na pravni subjekt čiji je nacionalna agencija dio.
3. Neovisno revizorsko tijelo daje Komisiji i njezinim predstavnicima te Revizorskom sudu na potpuni uvid svu dokumentaciju i izvješća na kojima se temelji revizorsko mišljenje koje izdaje u vezi s godišnjom izjavom nacionalne agencije o upravljanju.

POGLAVLJE X.

SUSTAV KONTROLE

Članak 27.

Načela sustava kontrole

1. Komisija poduzima odgovarajuće mjere kojima osigurava da su, prilikom provedbe mjera financiranih u okviru ove Uredbe, financijski interesi Unije zaštićeni primjenom mjera za sprečavanje prijevare, korupcije i bilo kojih drugih nezakonitih aktivnosti, učinkovitim kontrolama te, ako se otkriju nepravilnosti, povratom nepravilno isplaćenih iznosa te, prema potrebi, učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim sankcijama.

2. Komisija je nadležna za nadzorne kontrole u pogledu mjera i aktivnosti Programa kojima upravljaju nacionalne agencije. Ona postavlja minimalne uvjete za kontrole koje provode nacionalna agencija i neovisno revizorsko tijelo.
3. Nacionalna agencija nadležna je za primarne kontrole korisnika bespovratnih sredstava za mjere Programa iz članka 24. stavka 2. Tim se kontrolama pruža razumno jamstvo da se dodijeljena bespovratna sredstva upotrebljavaju za ono za što su bila namijenjena te u skladu s primjenjivim pravilima Unije.
4. Komisija zajedno s nacionalnim tijelima i nacionalnim agencijama osigurava koordiniranu kontrolu sredstava Programa koja su prenesena na nacionalne agencije, na temelju načela jedinstvene revizije te analize koja se temelji na rizicima. Ova odredba ne primjenjuje se na istrage koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF).

Članak 28.

Zaštita financijskih interesa Unije

[Ako treća zemlja sudjeluje u Programu na temelju odluke u okviru međunarodnog sporazuma ili na temelju bilo kojeg drugog pravnog instrumenta, treća zemlja osigurava prava i pristup koji su potrebni da bi odgovorni dužnosnik za ovjeravanje, Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i Europski revizorski sud mogli u potpunosti izvršavati svoje ovlasti. U slučaju Europskog ureda za borbu protiv prijevara ta prava uključuju pravo na provedbu istraga, uključujući provjere i inspekcije na terenu, kako je predviđeno Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013.]

POGLAVLJE XI.

KOMPLEMENTARNOST

Članak 29.

Komplementarnost s drugim politikama, programima i fondovima Unije

1. Program se provodi tako da se osigura njegova opća usklađenost i komplementarnost s drugim relevantnim politikama, programima i fondovima Unije, posebno onima koji se odnose na obrazovanje i osposobljavanje, kulturu i medije, mlade i solidarnost, zapošljavanje i socijalnu uključenost, istraživanje i inovacije, industriju i poduzetništvo, digitalnu politiku, poljoprivredu i ruralni razvoj, okoliš i klimu, koheziju, regionalnu politiku, migracije, sigurnost te međunarodnu suradnju i razvoj.
2. Za mjeru za koju je dobiven doprinos u okviru Programa može se dobiti doprinos i iz bilo kojeg drugog programa Unije, uz uvjet da ne pokrivaju iste troškove.
3. Ako se Programom i europskim strukturnim i investicijskim fondovima iz članka 1. Uredbe (EU)XX [„Uredba o zajedničkim odredbama”] zajednički pruža financijska potpora jednoj mjeri, ta se aktivnost provodi u skladu s pravilima utvrđenima u ovoj Uredbi, uključujući pravila o povratu nepravilno isplaćenih iznosa.

4. Mjere prihvatljive u okviru Programa koje su procijenjene u pozivu na podnošenje prijedloga za Program i koje ispunjavaju minimalne zahtjeve tog poziva na podnošenje prijedloga u pogledu kvalitete, ali koje se ne financiraju zbog proračunskih ograničenja, mogu se odabrati za financiranje iz europskih strukturnih i investicijskih fondova. U tom se slučaju primjenjuju stope sufinanciranja i pravila za prihvatljivost na temelju ove Uredbe. Tim mjerama upravlja upravljačko tijelo iz članka [65.] Uredbe (EU)XX [„Uredba o zajedničkim odredbama”] u skladu s pravilima utvrđenima u toj uredbi i propisima za pojedine fondove, uključujući pravila o financijskim ispravcima.

POGLAVLJE XII.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 30.

Postupak delegiranja

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 20. dodjeljuje se Komisiji za vrijeme trajanja programa.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 20. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 20. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 31.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Odbor se može sastajati u posebnim sastavima kako bi rješavao sektorska pitanja. Prema potrebi, u skladu s njegovim poslovnikom i na *ad hoc* osnovi, mogu se pozvati vanjski stručnjaci, uključujući predstavnike socijalnih partnera, da na sastancima odbora sudjeluju kao promatrači.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 32.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EU) br. 1288/2013 stavlja se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2021.

Članak 33.

Prijelazne odredbe

1. Ova Uredba ne utječe na nastavak ili izmjenu mjera započetih u skladu s Uredbom (EU) br. 1288/2013, koja se nastavlja primjenjivati na dotične mjere do njihova zaključenja.
2. Financijskom omotnicom za Program mogu se pokriti i troškovi tehničke i administrativne pomoći potrebne radi osiguravanja prijelaza između Programa i mjera donesenih u skladu s Uredbom (EU) br. 1288/2013.
3. Odstupajući od članka [130. stavka 2.] Financijske uredbe te u propisno opravdanim slučajevima, Komisija može smatrati troškove koji su izravno povezani s provedbom podupiranih aktivnosti i koji su nastali u prvih šest mjeseci 2021. prihvatljivima za financiranje od 1. siječnja 2021., pa i ako se korisnik izložio troškovima prije nego što je podnesen zahtjev za bespovratna sredstva.
4. Odobrena sredstva mogu se prema potrebi unijeti u proračun nakon 2027. za pokrivanje troškova predviđenih u članku 14. stavku 5. kako bi se omogućilo upravljanje mjerama i aktivnostima koje nisu dovršene do [31. prosinca 2027.].
5. Države članice na nacionalnoj razini osiguravaju neometani prijelaz između mjera koje se provode u kontekstu programa Erasmus+ (2014. – 2020.) i onih koje treba provesti u okviru ovog Programa.

Članak 34.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu [dvadesetog dana] od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik

Pokazatelji

- (1) Visokokvalitetna mobilnost u svrhu učenja za osobe iz različitih sredina
- (2) Organizacije i institucije s osnaženom europskom i međunarodnom dimenzijom

Što treba mjeriti?

- (3) Broj osoba koje sudjeluju u aktivnostima mobilnosti u okviru Programa
- (4) Broj osoba s manje mogućnosti koje sudjeluju u aktivnostima mobilnosti u svrhu učenja u okviru Programa
- (5) Udio sudionika koji smatraju da su imali korist od sudjelovanja u aktivnostima mobilnosti u svrhu učenja u okviru Programa
- (6) Broj ustanova i organizacija koje se podupiru Programom u okviru ključne aktivnosti 1 (mobilnost u svrhu učenja) i ključne aktivnosti 2 (suradnja)
- (7) Broj novih organizacija koje se podupiru Programom u okviru ključne aktivnosti 1 (mobilnost u svrhu učenja) i ključne aktivnosti 2 (suradnja)
- (8) Udio ustanova i organizacija koje se podupiru Programom a koje su razvile visokokvalitetne prakse jer su sudjelovale u Programu
